

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 5 D. NUTARIMO NR. 1206 „DĖL SOCIALINĖS
PARAMOS IŠMOKŲ ATSKAITOS RODIKLIŲ DYDŽIŲ PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO
(TAP-19-1879; TAIS NR. 19-11804(2))**

2019-11-13 Nr. NV-3176

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projekto tikslas – siekiant mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, didinti socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžius.

Dabartinė situacija:

Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymas įpareigoja pagal patvirtintą metodiką kasmet apskaičiuoti minimalių vartojimo poreikių dydį (MVPD) ir jį taikyti ateinančių metų bazinės socialinės išmokos (BSI), šalpos pensijų bazės (ŠPB), tikslinių kompensacijų bazės (TKB) ir valstybės remiamų pajamų (VRP) dydžiams nustatyti (juos tvirtina Vyriausybė). 2019 m. MVPD yra 251 euras.

- **BSI** taikoma apskaičiuoti išmokas vaikui, išmokas, susijusias su vaiko globa (rūpyba), laidojimo pašalpa, socialinę paramą mokiniams, išmokas nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims, dienpinigius ir kariūnų stipendijas ir kt. Su BSI susijusias išmokas, kompensacijas ir socialinę paramą gauna apie 600 tūkst. asmenų. Švietimo srityje BSI taikomas stipendijoms (profesinių mokyklų moksleivių, aukštųjų mokyklų studentų, doktorantų, socialinėms ir kitoms stipendijoms), paramai (užsienio lietuviams, asmenims, vykstantiems į užsienį dirbti švietimo įstaigose, mokinių nemokamam maitinimui ir kt.) bei norminei studijų kainai apskaičiuoti.
- **ŠPB** yra šalpos išmokų (šalpos neįgalumo pensijų, šalpos senatvės pensijų, šalpos našlaičių pensijų, šalpos kompensacijų ir socialinių pensijų) dydžio matas. Šalpos išmokas gauna apie 60 tūkst. asmenų.
- **TKB** yra slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dydžio matas. Tikslines kompensacijas gauna neįgalieji (apie 93 tūkst. asmenų), kuriems nustatyti specialieji poreikiai.
- **VRP** taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turtą, suteikiant teisę asmenims į socialinę paramą, taip pat apskaičiuojant socialinės paramos dydžius.

Projekto esmė, nauda. Siūloma nuo 2020 m. sausio 1 d. patvirtinti:

- 1) 1 euru didesnę BSI – 39 eurai (dabar – 38 eurai);
- 2) 8 eurai didesnę ŠPD – 140 eurų (dabar – 132 eurai);
- 3) 3 eurai didesnę TKB – 117 eurų (dabar – 114 eurų);
- 4) 3 eurai didesnę VRP – 125 eurai (šiuo metu 122 eurai).

Numatoma nauda. Padidėjus ŠPB, šalpos išmokos, priklausomai nuo išmokos rūšies ir gavėjų kategorijos, padidės nuo 4 (šalpos našlaičių pensija) iki 18 eurų (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 proc. darbingumo iki 24 m. amžiaus). Padidėjus TKB, tikslinės kompensacijos, priklausomai nuo nustatytų specialiųjų nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikių, padidės nuo 1,8 iki 7,8 eurų. Padidinus VRP, vidutinis socialinės pašalpos dydis padidės nuo 81,2 iki 83,2 euro. Su VRP susijusias išmokas, socialinę paramą, kompensacijas ir socialines paslaugas papildomai gaus apie 16 tūkst. asmenų.

Papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis - 30,01 mln. eurų, iš jų 27,7 mln. eurų suplanuota ir įtraukta į 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Dėl padidinto BSI, iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų asignavimų gali prireikti apie 0,41 mln. eurų. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (ŠMSM) pateikė papildomą (1,9 mln. eurų) lėšų poreikį.

Derinimas: Projektas suderintas su Teisingumo, Užsienio reikalų, Krašto apsaugos ministerijomis ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Kultūros ministerija per nustatytą laiką pastabų nepateikė. Finansų ministerija Projektui pritarė, tačiau atkreipė dėmesį į tai, kad Projekto įgyvendinimą asignavimų valdytojai turi užtikrinti iš jiems numatytų 2020 m. asignavimų.

ŠMSM projektui nepitaria, kol nebus numatytos jai reikalingos papildomos lėšos (1,9 mln. eurų).

Atitiktis Vyriausybės programai – susijęs su Vyriausybės programoje nustatytais siekiais mažinti skurdą ir socialinę atskirtį.

Dalykinio vertinimo išvada:

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Projekto įgyvendinimui (dėl BSI didinimo), ŠMSM valdymo sričiai, reikia papildomų lėšų (1,9 mln. eurų), kurios Seimui pateiktame 2020 m. biudžeto įstatymo projekte nesuplanuotos. SADM siūlymu, ŠMSM neturint galimybių skirti lėšų iš jai numatytų asignavimų, papildomas lėšų poreikis turėtų būti suplanuotas Vyriausybei tikslinant 2020 m. biudžeto įstatymo projektą.

Siūlome **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime**, aptariant papildomų lėšų skyrimo ŠMSM poreikį bei įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt